

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กระบวนการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ในโครงการฟ้าสีขา
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวจิตมณี ก้างอนตา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. เกษม	นคร เขตต์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.บุบผา	วัฒนาพันธ์	กรรมการ
ผศ. โสภณ	อรุณรัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี บััจจัยที่ เกี่ยวข้องกับกระบวนการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี และประสิทธิผลของกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตน เองโครงการฟ้าสีขาต่อกระบวนการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง (Retrospective Study) ผู้ติดเชื้อ เอชไอวีที่เปิดเผยสภาพการติดเชื้อเอชไอวีต่อบุคคลทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ลึก ร่วมกับการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) ระยะเวลาที่ใช้ใน การเก็บข้อมูลนาน 9 เดือน ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในโครงการฟ้าสีขา จังหวัดเชียงใหม่ ที่ เกิดขึ้นเป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็น 4 ระยะ ตามลำดับคือ 1.)ระยะสงสัย เกิดขึ้นภายหลังได้ รับคำปรึกษา ขณะรอฟังผลการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ เกิดเป็นความเครียด ที่ต้องหาวิธีคลาย ความเครียดโดยการหลีกเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับโรคเอชไอวี การฟังเพลง การพบเพื่อน 2.) ระยะ แน่ใจว่าติดเชื้อเอชไอวี เกิดขึ้นหลังจากที่ทราบผลการตรวจแน่นอนแล้ว เป็นความเครียดที่ต้องแสวง หาวิธีการและแหล่งสนับสนุนมาใช้ในการปรับตัว ในช่วงแรกจะใช้วิธีปฏิเสธความจริง ซึมเศร้า แสดงความโกรธ และเบี่ยงเบนความสนใจไปยังสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น การดื่มสุรา

การสูบบุหรี่และการใช้ยานอนหลับ จากนั้นจะแสวงหาแหล่งประโยชน์มาช่วยสนับสนุน กลุ่มช่วยเหลือตนเอง เป็นแหล่งประโยชน์อีกแห่งหนึ่งที่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้ามาใช้บริการ 3) ระยะเวลาได้รับความจริง หลังจากที่แน่ใจแล้วว่าติดเชื้อเอชไอวี ผู้ติดเชื้อเอชไอวีจะปรับตัวให้ยอมรับความจริง โดยใช้วิธีการต่อรอง การแสวงหาข้อมูลอย่างมีเหตุผลและการรักษาสุขภาพ การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว กลุ่มช่วยเหลือตนเอง ช่วยให้การปรับตัวให้ยอมรับสภาพการติดเชื้อเอชไอวีได้เร็วขึ้น 4) ระยะเวลาเปิดเผยสภาพการติดเชื้อ หลังจากที่เปิดเผยตัวเองแล้ว ผู้ติดเชื้อเอชไอวีสามารถแสดงตัว เพื่อขอรับการช่วยเหลือด้านการเงิน เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะจากประชาสงเคราะห์จังหวัด และกองสวัสดิการแรงงาน

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปรับตัว มีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ที่นำศึกษาครั้งนี้ คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวและที่เห็นได้เด่นชัดคือ เพศ ซึ่งปรากฏว่าเพศหญิงปรับตัวได้ดีกว่าเพศชาย 2) ปัจจัยผลกระทบจากการติดเชื้อเอชไอวี พบว่า ผลกระทบทางด้านจิตใจ จากการถูกรังเกียจจากครอบครัว เพื่อนบ้าน มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการเผชิญความเครียดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ ส่งผลให้เกิดความเจ็บป่วยทางกายตามมา 3) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและการสนับสนุนทางสังคม พบว่า การยอมรับของครอบครัว และเพื่อนบ้านโดยไม่แสดงความรังเกียจช่วยให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีปรับตัวได้ดีขึ้น กลุ่มช่วยเหลือตนเองมีบทบาทในการปรับตัวได้เป็นอย่างดี และยังช่วยประสานความช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ

3. ประสิทธิภาพของกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองโครงการฟ้าสีขาวย ต่อกระบวนการปรับตัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีปรับตัวได้มากที่สุดและรองลงไปตามลำดับคือ กิจกรรมการเยี่ยมติดตามที่บ้าน กิจกรรมการพบกลุ่มเน้นพบอาการ และกิจกรรมการทำสมาธิหมุน

Thesis Title : Adjustment Processes of People With AIDS
in the Clear Sky Project, Chiang Mai Province

Author : Miss Jitmanee Gangonta

M.Ed. : Health Promotion

Examining Committee :

Lecturer Dr. Kasem Nakomkhet Chairman

Assoc. Prof. Dr. Bupa Wattanapun Member

Assist. Prof. Sophon Arunrutana Member

Abstract

The purpose of this research was to study the adjustment processes of People With AIDS(PWA), factors involved in such processes and the efficiency of the Clear Sky Project's Self Help Group(CSPSHG) towards the processes. The qualitative approach through retrospective study was used. The target of this research were People With AIDS who willing to present themselves to the public. In-depth interview accompanied by participation observation were used to collect data and analytic induction technique was applied for data analysis up to nine months of the study it can be concluded that :

1. The adjustment processes of People With AIDS composed 4 successive stages as follow : 1) Doubtful stage happened after having counselling while waiting for laboratory result. Stress has developed at this point. Coping processes has been done by avoided talking about AIDS, listening music and being together with PWA.
2) Assuring stage happened after receiving the the laboratory result causing stress that need to resolve through coping processes by searching for supporting resource. First, they deny the result, getting mad, sorrowful and behaved in such way that

harmful to their health such as smoking and using drug. After all, supporting resource like CSPHSG was selected. 3) Acceptance stage happened after experienced the consequence of such situation. Coping processes has been done though haggling activities, seaching for information resonably taking care of thier health. Family support and Self Help Group has played a major role at this stage. 4) Self presentation stage would help the PWA to be able to asking for economic aid form various resources souch as Social Welfare Department or Labor Fource Welfare Department.

2. Factors involving the adjustment processes of PWA were 1) Personal factors of which sex has shown an obvious effect to self adjustment more than other factors. 2) AIDS infection affected factors, particularly mentally affected due to family and neiboruring rejection causing the PWA turning to a harm ful coping processes so as driking and smoking 3) Environment factors and social support played a significant effects on the PWA's adjustment processes. Family and neighboring rejection causing the PWA experienced a great deal of suffering mentally, of which putting them into a harmful behaviors so as drinking and smoking. A good support from family and neihgborhood would help the PWA to be able to adjust themself properly with the situation at a resonable period.

3. Among the efficiency of all activities under the Clear Sky Project towards the adjustment processes of the PWA, the research found that home visit, recreation activities and meditation were among the most effective activities.